

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Alenou Watzkovou ve věci

žalobkyně: Č. p. s., IČO
sídlem
zastoupený advokátem Pavlem Uhlem
sídlem Kořenského 15, 150 00 Praha 5 – Smíchov

proti

žalovaný: Ing. A. B., nar.
bytem
zastoupený advokátem Mgr. Jiřím Urbánkem
sídlem Na Kozačce 1289/7, 120 00 Praha 2 – Vinohrady

o ochranu dobrého jména právnické osoby,

takto:

- I. **Žaloba**, že žalovaný je povinen do 3 dnů od právní moci rozsudku odstranit ze sociální sítě příspěvek ze dne tohoto znění: „Pane Š., díky, že mě čtete. V knížce jsem psal, že lidi budou brzy sdílet automobily nebo byty. A sdílejí. Ale **DOBROVOLNĚ!** Ne povinně, jak to mají v plánu P. co chtějí nejdřív mapovat byty, zdanit přebytečné metry a pak vám tam někoho nastěhovat. Nejlepší nějakého migranta.“, který je publikován na internetové adrese: <https://>, se zamítá.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 16 940 Kč k rukám právního zástupce žalovaného, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Blanka Špačková

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 9. 7. 2021 u Krajského soudu v Praze nejprve domáhala vydání rozsudku, ve kterém bude žalovanému uložena povinnost zaslat omluvu konkrétního znění, později svůj návrh na základě rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 11. 2021 č. j. 23 Cdo 327/2021-184, kdy Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že právnické osoby nemají nárok na přiměřené zadostiučinění a mohou se domáhat pouze odstraňovacího výroku, jenž ochrání jejich práva, změnila a nyní požaduje po žalovaném, aby odstranil ze sociální sítě [REDAKCE], [REDAKCE] příspěvek ze dne [REDAKCE] znění: „Pane Š [REDAKCE], díky, že mě čtete. V knížce jsem psal, že lidé budou brzy sdílet automobily nebo byty. A sdílejí. Ale DOBROVOLNĚ! Ne povinně, jak to mají v plánu P [REDAKCE], co chtějí nejdřív mapovat byty, zdanit přebytečné metry a pak vám tam někoho nastěhovat. Nejlepší nějakého migranta.“, který je publikován na internetové adrese: [https://\[REDAKCE\]](https://[REDAKCE]).
2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že je právnickou osobou – politickou stranou, která je zastoupena svými poslanci a senátory v obou komorách Parlamentu České republiky, v Evropském parlamentu, ve všech krajských zastupitelstvech a ve většině zastupitelstev statutárních měst a hodlá se účastnit politické soutěže i nadále. Žalobkyně ve svých programových dokumentech nemá obsaženu myšlenku, že by stát měl do daňového práva zavádět zdanění „přebytečných“ metru obývaných (či neobývaných) bytů, popřípadě, že by se jakýmkoliv právním nástrojem přidělovali uživatelům „nadměrných“ bytů další spolubydlíci, popřípadě že by těmito spolubydlíci měli být přistěhovalci. Uvedla, že žalovaný je podnikatel a politik toho času ve funkci [REDAKCE] a předsedy politického hnutí [REDAKCE]. Žalovaný je jedním z kandidátů na předních místech kandidátek tohoto hnutí, které také zjevně se hodlá účastnit politické soutěže i nadále. Žalovaný zveřejnil dne [REDAKCE] na svém [REDAKCE] účtu následující výrok: „Pane Š [REDAKCE], díky, že mě čtete. V knížce jsem psal, že lidé budou brzy sdílet automobily nebo byty. A sdílejí. Ale DOBROVOLNĚ! Ne povinně, jak to mají v plánu P [REDAKCE], co chtějí nejdřív mapovat byty, zdanit přebytečné metry a pak vám tam někoho nastěhovat. Nejlepší nějakého migranta.“. Žalobkyně považoval tento výrok publikovaný na [REDAKCE] za nepravdivý a proto žalovaného vyzvala písemně, aby se omluvil. Žalovaný tak neučinil. Na předžalobní výzvu nereagoval formální odpovědí, ale opět příspěvkem na stejné sociální síti, ve kterém tento požadavek odmítl jako nedůvodný. Žalobkyně dodala, že výrok žalovaného dále šířila celostátní média.
3. Žalobkyně považuje výrok žalovaného za zcela nepravdivý. Podstatou výroku je podsouvání politického programu, záměrů či cílů, které jsou založeny na nerespektování vlastnického práva nebo užívacího práva, na cíleném zásahu do soukromí a obydlí a na cíleném aktivním vytváření podmínek na nelegální migraci s předpokladem, že je to ze strany žalobkyně vítaný stav. Vzato do důsledků se jedná o tvrzení, že politický program žalobkyně nerespektuje ochranu základních lidských práv a usiluje o narušení obecné bezpečnosti a pokojného občanského soužití. Sdělení žalovaného tak vytváří nepravdivou představu, která žalobkyni poškozují na její pověsti. Žalobkyně je politickou stranou a žalovaný je předsedou jiné konkurenční politické strany a současně politikem. Žalobkyně i [REDAKCE], jehož je žalovaný předsedou, byli konkurenty do voleb Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, jež se konaly ve dnech 8. a 9. října 2021. Volby byly vyhlášeny rozhodnutím prezidenta České republiky ze dne 28. 12. 2020 č. 611/2020 Sb., o vyhlášení voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které bylo rozesláno Sbírkou zákonů dne 31. 12. 2020. V době pronesení výroku tedy platila pravidla pro vedení volební kampaně. Výrok žalovaného je tedy podle žalobkyně nepochybně součástí volební kampaně a podléhá tedy i právní regulaci s tím související. Podle žalobkyně taková kampaň pak má podle ust. § 16 odst. 4 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, právem stanovená pravidla, že volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje a postup žalovaného, který sděloval nepravdivé tvrzení, toto zřejmě zákonné pravidlo rovněž porušil, čímž prohloubil obecnou

protiprávnost danou občanským zákoníkem. Podle žalobkyně je výrok žalovaného čistě skutkové tvrzení, které navíc bylo proneseno bez výslovného hodnotícího soudu. Takový čistě skutkový výrok, který je nepravdivý, je právně absolutně nepřipustný a pokud současně zasahuje do práv jiné osoby, což v tomto případě je z povahy výroku zjevné, je namístě dle § 135 občanského zákoníku satisfakce takového zásahu. Žalobkyně uvedla, že judikatura rozlišuje mezi skutkovými tvrzeními, u kterých lze vést důkaz pravdy a hodnotícími soudy, které se považují za přípustné, pokud nepřekračují hranici přílišné expresivity či vulgarity. Ačkoliv podle žalobkyně v dostupné judikatuře existují právní argumenty, které chrání volené zástupce lidu, před omezováním svobody projevu, tak tyto argumenty se vztahují výlučně na hodnotící soudy nebo smíšené výroky. V případě politického profesionála lze naopak předpokládat, že jsou kladeny vyšší nároky na pravdivost jeho výroků, pokud se jedná o výroky, kterým popisuje program svých konkurentů. Z podstaty výroku je podle žalobkyně naopak zjevné, že jeho obsah měl zjevně za cíl poškodit žalobkyni a že šlo o vědomou lež ze strany žalovaného. Zavinění ve vztahu k následku pak odpovědnost za tento následek významně posiluje. Totéž pak lze konstatovat i ve vztahu k vědomí žalovaného o tom, že jeho výrok o žalobkyni se bude rychle šířit. Žalovaný podle žalobkyně zasáhl do práv žalobkyně tak, že svým výrokem usiloval o vyvolání nenávistných postojů, k čemuž zneužil na pozadí skutkově zcela nepravdivého výroku negativní postoje části obyvatel k dopadům nelegální migrace, které adresoval přímo jak na žalobkyni, tak i na samotné migranty. Uvedla, že ústavodárce zavázal normativně všechny aktéry politického systému, jehož základem jsou politické strany, aby tito aktéři respektovali pravidla volné soutěže a dodržování základních demokratických principů. Je nepřipustné, pokud držitel výkonné moci, jenž obhájí svůj mandát a který má z povahy věci obecně snazší přístup do mediálního prostoru, porušuje pravidla, aby dosáhl udržení vlastní moci a zabránil volné soutěži dle nastavených pravidel. V této souvislosti žalobkyně odkázala na zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, konkrétně na jeho § 16 odst. 5, na Čl. 5 a 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, Čl. 1, Čl. 17 usnesení č. 2/1993 Sb., usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, na judikaturu Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva

4. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Žalovaný učinil nesporným, že dne [REDAKCE] na svém profilu na sociální síti [REDAKCE] zveřejnil tento výrok: „Pane Š [REDAKCE], díky, že mě čtete. V knížce jsem psal, že lidi budou brzy sdílet automobily nebo byty. A sdílejí. Ale dobrovolně! Ne povinně, jako to mají v plánu P [REDAKCE], co chtějí nejdřív mapovat byty, zdanit přebytečné metry, a pak vám tam někoho nastěhovat. Nejlíp nějakého migranta.“, avšak nesouhlasí s tvrzením žalobkyně, že by se jednalo o nepravdivý výrok, když zde byl pro uvedené sdělení reálný základ. Žalobkyně byla podle žalovaného opakovaně ve veřejném prostoru spojována s tím, že zvažuje získávat informace o prázdných bytech, jakož i s úvahami, by zejména tyto prázdné byty podléhaly vyšší dani z nemovitosti, což by mělo dle žalobkyně řešit bytovou problematiku. Žalovaný uvedl, že žalobkyně již v programu pro volby do Poslanecké sněmovny České republiky, které se konaly v roce 2017, měla u bodu „ [REDAKCE]“ uvedeno „ [REDAKCE]“. V roce 2019 podle žalovaného [REDAKCE] Z [REDAKCE] H [REDAKCE], jeden z nejvíce viditelných členů žalobkyně, přišel ve veřejné debatě s úvahou o zdanění prázdných bytů, když připustil, že „není vyloučeno, že i na toto dojde, protože to asi patří k mixu těch nástrojů“ a že zároveň uvedl, že zjišťovat kolik neobsazených bytů je, by mohlo jít z údajů elektroměrů. Tyto výroky byly ve veřejném prostoru předmětem značné kritiky. Ve stejném roce, ekonomický expert žalobkyně pan M [REDAKCE] F [REDAKCE] uvedl, že úprava daní by mohla řešit i problémy bytů v Praze, s tím, že v tomto případě je namístě zvážit zvýšení daně z nemovitosti, a že by bylo užitečné zmapování bytové situace a toho, kolik z bytů je prázdných. V roce 2021 pak byl na webové stránce [www.\[REDAKCE\].cz](http://www.[REDAKCE].cz) zveřejněn text „ [REDAKCE]“, ve kterém se uvádí, že zdrojem příjmů pro financování tzv. nepodmíněného základního příjmu by mohlo být i zvýšení daně z nemovitostí, doslova, že „zdanění nemovitostí může přinést stovky miliard ročně a zlepšit dostupnost cen nemovitostí k bydlení“. Jako vedlejší efekt vyššího zdanění má být dle autorů textu „lepší regulace trhu s bydlením

a efektivnější využití nemovitostí ve smyslu vyřešení situace s neobsazenými byty“. S obdobným názorem podle žalovaného, jak řešit bytovou problematiku, přišel i další z členů žalobkyně, pan T. K., který navrhol, aby se vyšlo z určitého počtu m² podlahové plochy bytu, na kterou by měl každý člen domácnosti nárok, s tím, že plochu bytu nad tuto základní výměru by zdanil „velmi vysokou daní“. Žalobkyně se podle žalovaného otázkou řešení bytové problematiky prostřednictvím zvýšení daně z nemovitosti opakovaně zabývá, pak je přirozené a logické, že žalovaný na toto v rámci debaty o věcech politických v rámci politické soutěže i formou určité nadsázky upozorňuje. Pokud se jedná o poslední větu předmětného sdělení, tj. „Nejlíp nějakého migranta“, jedná se i v tomto případě o nadsázku, lehce provokativní, která má za cíl poukázat na zásadní rozdíl mezi postoji hnutí a žalobkyně právě k otázce migrace. Žalovaný uvedl, že pokud si žalobkyně zvolila za volebního lídra a kandidáta na předsedu vlády osobu, která pronesla takto zásadní vyjádření stran uprchlíků, navíc za situace, kdy se i v roce 2016 I. B. účastnil demonstrace na podporu uprchlíků, nelze se od takových projevů distancovat a že je to naopak žalobkyně, která musí strpět, že je s takovými výroky spojována. Žalovaný pak na svůj výrok, který byl určitou zkratkou a nadsázkou, navázal v otázce migrace názorovým článkem „“, který byl zveřejněn dne v deníku , jakož i na účtu žalovaného, a ve kterém svoji kritiku žalobkyně blíže rozebral. Právě i v kontextu tohoto stanoviska je nutné žalovaný výrok vnímat. Žalobkyně měla možnost a prostor se k tématům, které žalovaný otevřel předmětným příspěvkem, vyjádřit, a tuto možnost využila. Uvedl, že i žalobkyně volí v rámci politického boje velmi ostré výrazové prostředky, které žalobkyně v rámci politického boje užívá, včetně výrazů, kterými útočí na žalovaného. Dle žalovaného pak existuje pro jeho výrok dostatečný skutkový základ. Nemohlo se tedy jednat o neoprávněný zásah do pověsti žalobkyně, když žalovaný pouze realizoval své základní právo na svobodu projevu. Žalovaný poukázal na přílehlavou judikaturu, ze které vyplývá, že ve veřejné debatě se lze uchýlit i k určité míře nadsázky nebo dokonce provokace, odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2015 sp. zn. II. ÚS 2051/14, obdobně i na nález Ústavního soudu ze dne 23. 6. 2015 sp. zn. II. ÚS 577/13 bod 36, na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2019 sp. zn. 23 Cdo 3372/2018. V souvislosti se skutečností, že omezovat svobodu projevu lze jen ve výjimečných případech, a to i v případě, že jde o projev zraňující či kritizující, odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 6. 3. 2012 sp. zn. I. ÚS 823/11, nález Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2005 sp. zn. I. ÚS 367/03, nález Ústavního soudu ze dne 10. 12. 1997 sp. zn. II. ÚS 357/96). Rovněž odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 38/2013-69 ze dne 18. 2. 2013, na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. Vol 18/2018-15 ze dne 15. 2. 2018, na to, že Nejvyšší správní soud mimo jiné uvedl, že „volební střet je fakticky nejen soutěží volebních programů a kandidátů v pozitivním smyslu, ale i v negativním smyslu (poukazováním na zápory ostatních volebních programů i osob protikandidátů)“ a že podle Nejvyššího správního soudu „je každá negativní kampaň zcela přirozeně zaměřena na zdůraznění slabých míst svého oponenta, byť se jedná o slabá místa třeba i jen zdánlivě“ a že Nejvyšší správní soud uvádí, že „volební kampaň v jakémkoliv demokratickém státě je z povahy věci tvrdá, nedrží se pravidel Gutha-Jarkovského“.

5. Soud provedl dokazování následujícími listinami předloženými účastníky (ust. § 120 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ust. § 129 odst. 1 o. s. ř.):

-ze screenshotu příspěvku žalovaného na sociální síti ze dne vyplývá, že na účtu žalovaného byl dne zveřejněn výrok, jenž je předmětem žaloby a jeho autorem je žalovaný.

- ze screenshotu příspěvku žalovaného na sociální síti ze dne vyplývá, že žalovaný na svém účtu dne zveřejnil příspěvek, v němž uvádí, že jej žalobkyně vyzvala k omluvě s tím, že žalovaný se nemá zač omlouvat, součástí příspěvku je novinový článek s názvem „P migranti prostě vítají“, jehož autorem je žalovaný.

- z článku publikovaného na dne s názvem „“ a z článku publikovaného na dne

██████████ s názvem „██████████“; vyplývá, že se výrokem, jenž je předmětem žaloby, zabývala další media, situaci v komentáři komentoval tiskový mluvčí ██████████ pan J. O. ██████████, který s aktivitou žalobkyně nesouhlasil a podle článku na ██████████ se na sociálních sítích po vystoupení ██████████ rozpoutala debata o rozporu v postoji ██████████ ke sdílení ekonomice, že se v projevu ohradil proti žalobkyni se slovy: „My nechceme sdílet naši zemi.“, článek připomněl knihu vizí žalovaného, ve které před několika lety napsal, že lidé budou brzy sdílet automobily, byty a chaty. Součástí článku je reakce žalobkyně, ve které tvrzení žalovaného odmítá, uvádí, že žalovaný zveřejňuje dezinformace, straší lidi a že žalobkyně žalovanému zaslala předžalobní výzvu, ve které žádá omluvu i stažení lživého postu.

- z článku publikovaného na ██████████ ze dne ██████████ s názvem „██████████“ vyplývá, že se tento článek zabýval výrokem, jenž je předmětem žaloby a rovněž reakcí žalobkyně, že tato v úmyslu nastěhovat lidem do bytů migranty ve svém programu nemá, nikdy neměla a mít nebude a že to žalovaný i jeho kolegové moc dobře vědí.

Soud zamítl další návrhy na provedení dokazování, neboť ostatní navrhované důkazy nemohly změnit níže popsaný skutkový stav (tedy že žalovaný předmětný výrok vyřkl, kde byl tento výrok zveřejněn, že jej vyřkl jako politik ve veřejném prostoru, a to v době před volbami do poslanecké sněmovny).

6. Na základě shora provedených důkazů byl prokázán tento skutkový děj:

Žalobkyně je politickou stranou, která kandidovala do voleb do poslanecké sněmovny ve dnech 8. a 9. října 2021. Žalovaný je ██████████, poslancem Parlamentu České republiky, předsedou ██████████, která kandidovala do voleb do poslanecké sněmovny ve dnech 8. a 9. října 2021. Mezi účastníky není sporu o tom, že dne ██████████ žalovaný na svém profilu na sociální síti ██████████ zveřejnil výrok: „Pane Š. ██████████, díky, že mě čtete. V knížce jsem psal, že lidé budou brzy sdílet automobily nebo byty. A sdílejí. Ale DOBROVOLNĚ! Ne povinně, jak to mají v plánu P. ██████████, co chtějí nejdřív mapovat byty, zdanit přebytečné metry a pak vám tam někoho nastěhovat. Nejlíp nějakého migranta.“ Žalobkyně se dožadovala po žalovaném omluvy předžalobní výzvou, žalovaný požadavek odmítl jako nedůvodný v reakci opět na svém profilu na sociální síti ██████████. Tento výrok a z něj vzešlý spor mezi účastníky komentovala internetová zpravodajství na ██████████, ██████████, ██████████.

Mezi účastníky přetrvává sporu o tom, zda se jedná o zveřejnění nepravdivého údaje, nepravdivá skutková tvrzení bez dostatečného skutkového základu a zda se takovýto politický projev i s ohledem na tehdy blížící se volby do poslanecké sněmovny vymyká pravidlům pro vedení volební kampaně, zda může být tento výrok způsobilý zasáhnout do pověsti.

7. Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, jež se konaly ve dnech 8. a 9. října 2021, byly vyhlášeny rozhodnutím prezidenta České republiky ze dne 28. 12. 2020. č. 611/2020 Sb., o vyhlášení voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které bylo rozesláno Sbírkou zákonů dne 31. 12. 2020, kdy nabylo účinnosti. Podle ust. § 16 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, platí, že volební kampaní rozumí jakákoliv propagace kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta anebo nezávislého kandidáta nebo volební agitace ve prospěch kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta nebo nezávislého kandidáta, zejména veřejné oznámení určené na jejich podporu anebo sloužící v jejich prospěch, včetně jakékoliv doprovodné akce, za které se poskytne nebo obvykle poskytuje úplata. Za volební kampaň se považuje i sdělení v neprospěch jiné kandidující politické strany, politického hnutí, koalice, jejich kandidáta nebo nezávislého kandidáta. Podle ust. § 16 odst. 3 o volbách do Parlamentu České republiky, dnem vyhlášení voleb do komory Parlamentu začíná volební kampaň. Podle ust. § 16 odst. 4 o volbách do Parlamentu České republiky, volební kampaň musí probíhat

čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje.

Podle ustanovení § 135 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ“) právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek. (odst. 1) Stejná ochrana náleží právnické osobě proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnické osoby. (odst. 2)

Podle ustanovení § 16 odst. 5 zák. č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky (dále jen „zák. o volbách“), volební kampaň musí probíhat čestně a poctivě, zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích, na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje.

Podle ust. Čl. 5 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky platí, že „Politický systém je založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů.“

8. Po právní stránce soud posoudil věc následovně:

Obecně platí, že neoprávněným zásahem do práva na ochranu dobré pověsti právnické osoby je v zásadě každé nepravdivé tvrzení nebo obvinění, které zasahuje její dobrou pověst. Pro posouzení soudu, zda sporné výroky dosahují takové intenzity, že zasahují do práva na ochranu dobré pověsti žalobkyně, či zda jsou situací přiměřené, je nezbytné odlišit, zda se jedná o skutkové tvrzení, nebo hodnotící soud, neboť podmínky kladené na přípustnost každé z těchto kategorií se liší. Skutkové tvrzení se opírá o fakt, objektivně existující realitu, která je zjistitelná pomocí dokazování, pravdivost tvrzení je tedy ověřitelná. V zásadě platí, že pravdivá informace nezasahuje do posuzovaného práva právnické osoby, pokud tento údaj není např. podán tak, že zkresluje skutečnost. Hodnotící soud naopak vyjadřuje subjektivní názor svého autora, který k danému faktu zaujímá určitý postoj tak, že jej hodnotí z hlediska správnosti a přijatelnosti, a to na základě vlastních (subjektivních) kritérií. Hodnotící soud proto nelze jakkoli dokazovat, je však nutné zkoumat, zda se zakládá na pravdivé informaci, zda forma jeho veřejné prezentace je přiměřená a zda zásah do práv právnické osoby je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, tzn., zda primárním cílem kritiky není hanobení dané osoby. Ke vzniku občanskoprávních sankcí za nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do dobré pověsti právnické osoby podle § 135 OZ, jako předpoklad odpovědnosti musí být splněna podmínka existence zásahu objektivně způsobitelného vyvolat nemajetkovou újmu upínající se k porušení práva právnické osoby na dobrou pověst, tento zásah musí být protiprávní a musí zde existovat příčinná souvislost mezi zásahem a neoprávněností protiprávnosti zásahu (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 28 Cdo 1375/2002, rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 149/2010 ze dne 6. září 2011).

Dovolací soud se v celé řadě svých rozhodnutí zabýval problematikou, v níž vystupoval do popředí vztah ochrany práv zakotvených v čl. 17 a čl. 10 Listiny základních práv a svobod. Takto lze zmínit např. rozsudek ze dne 28. února 2006, sp. zn. 30 Cdo 1109/2005, rozsudek ze dne 18. března 2008, sp. zn. 30 Cdo 5018/2007. Zdůraznil, že je v těchto případech vždy nezbytné zkoumat míru tvrzeného porušení základního práva na ochranu osobnosti (osobní cti a dobré pověsti), a to právě v kontextu se svobodou projevu a s právem na informace a se zřetelem na požadavek proporcionality uplatňování těchto práv (a jejich ochrany). Zároveň uvedl, že je nutné, aby příslušný zásah bezprostředně souvisel s porušením chráněného základního práva, tj. aby zde existovala příčinná souvislost mezi nimi, když k zásahu dochází pouze tehdy, jestliže mezi zásahem a porušením osobnostní sféry existuje příčinná souvislost a jestliže tento zásah v konkrétním případě přesáhl určitou přípustnou intenzitu takovou mírou, kterou již v demokratické společnosti nelze

tolerovat. Bylo poukázáno na skutečnost, že k problematice svobody projevu existuje, jak např. připomíná Ústavní soud České republiky ve svém nálezu ze dne 4. dubna 2005, sp. zn. IV. ÚS 146/04, bohatá judikatura Evropského soudu pro lidská práva, v níž je vyzdvižen význam zmíněné svobody, jakož i určeny její meze, které jsou dány nutností respektovat jednak společnosti chráněné zájmy vymezené článkem 10 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jednak práva třetích osob. Soud zdůrazňuje roli svobody projevu jako jednoho ze základních kamenů demokratické společnosti; absence této svobody ji pojmově vylučuje. Svoboda projevu platí nejen pro "informace" nebo "myšlenky", přijímané příznivě či považované za neškodné či nedůležité, ale rovněž pro ty, které jsou nepříjemné, šokují či znepokojují. Tak tomu chce pluralita, tolerance a duch otevřenosti, bez nichž není demokratické společnosti. Česká republika se v článku 1 odst. 1 Ústavy definuje jako demokratický stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana, čímž se vzdala hodnotové neutrality Ústavy a zakotvením nepřipustnosti změny podstatných náležitostí demokratického právního státu se přihlásila k principu materiálního právního státu. Otevřenost odlišným názorům a kritickým pohledům skýtá obohacení společnosti, dostatek informací může napomáhat k bourání názorových stereotypů a podporovat zvýšení tolerance. V neposlední řadě svoboda projevu a právo na informace výrazně přispívají k osobnímu růstu jedince jak v oblasti intelektuální, tak osobnostní, což je taktéž v zájmu otevřené demokratické společnosti. Uvedl, že svoboda projevu nemůže být chápána jako právo zcela bezbřehé, takže vybočí-li publikovaný názor z mezí obecně uznávaných pravidel slušnosti v demokratické společnosti, ztrácí tím charakter korektního úsudku (zprávy, komentáře) a jako takový se zpravidla ocitá již mimo meze právní ochrany. Současně však právo podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod je rovno základnímu právu podle čl. 10 Listiny. Požadavkem přitom je respektovat, aby s přihlédnutím k okolnostem každého případu jednomu z těchto práv nebyla bezdůvodně dána přednost před právem druhým.

Práva na ochranu osobnosti se lze samozřejmě domáhat i v politickém prostoru. Měřítko posouzení skutkových tvrzení a hodnotících soudů jsou však v jejich případech mnohem měkčí i ve prospěch původců těchto výroků. Je to dáno skutečností, že osoba vstoupivší na veřejnou scénu musí počítat s tím, že jakožto osoba veřejně známá bude pod drobnohledem veřejnosti, která se zajímá o její jak profesní tak i soukromý život a současně jej hodnotí, zvláště jedná-li se o osobu, která spravuje veřejné záležitosti (nebo o to v rámci politického boje usiluje).

Výrok žalovaného hodnotí soud jako výrok, který z pohledu intenzity zásahu, i kdyby byl nepravdivý, neznamena neoprávněný zásah (soud proto v tomto rozsahu dokazování nedoplňoval). Neoprávněný zásah by byl dán pouze tehdy, pakliže by přesáhl určitou přípustnou intenzitu takovou měrou, kterou již v demokratické společnosti tolerovat nelze. V předmětné věci bylo prokázáno, že žalovaný sporné výroky pronesl a tyto byly zveřejněny na jeho [REDAKCE] účtu i ve zpravodajství, je zřejmé, že takové výroky nabyly zvláštní důležitosti, když jde o veřejné sdělovací prostředky. Žalovaný vystupoval jako osoba veřejně činná, jako politik v předvolebním období, jeho výroky posoudil soud jako součást debaty o veřejných věcech (a tedy jako výroky požívající zvláštních měřítek snášenlivosti). Podle judikatury Nejvyššího soudu se za osoby veřejného zájmu považují jednak osoby přímo veřejně činné a dále pak osoby, které se nominálně mezi politiky neřadí, ale vstupují do obchodních či jiných kontaktů s osobami, které se v politice oficiálně angažují (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2796/2005, náleží Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. II. ÚS 2051/14. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1059/2018).

Jakkoliv by se mohl zdát výrok žalovaného přehnaný a žalobkyni urážející, nebyl nikterak vulgární, byl pronesen ve veřejném prostoru, osobou veřejně činnou, politikem v období předvolební kampaně. Politika nelze ze svobodné diskuze vyloučit.

Otázkou politické diskuze je pro veřejnost zásadní i otázka na téma ilegální migrace i otázka bytové problematiky. Je zřejmé, že stanoviska k nim nemusí být mezi politickými stranami totožná, obě patří mezi témata, kterých se politici při možné příležitosti dotýkají, upozorňují, snaží se

vyprovokovat další diskuze, nadsazují, dávají tím zejména najevo jejich nepochybný postoj. Tím spíše před volbami se snaží využít všechny možné prostředky, ať již jde o nadsázku, kritiku, útočení, častěji intenzivní a bojovné. Je přirozenou snahou žalovaného poukázat na tyto skutečnosti, realizovat své základní právo na svobodu projevu formou zcela přípustné kritiky v podobě nadsázky, která byla provokativní, a měla za cíl poukázat na zásadní rozdíl mezi postoji [redacted] a žalobkyně, nikoliv vyvolat nenávistný postoj k žalobkyni v primárním slova smyslu. Vytýkaným jednáním žalovaný nezasáhl do dobré pověsti žalobkyně, žaloba není důvodná.

9. O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl soud ve smyslu ustanovení § 142 odst. 1 zákona o. s. ř., podle něhož účastníku, jenž měl ve věci plný úspěch, přiznává soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, jenž ve věci úspěch neměl. Žalovaný, který byl v projednávané věci zcela úspěšný, je zastoupen advokátem, který je plátcem DPH (osvědčení na č. l. 5). Náklady žalovaného tak činí 16 940 Kč a spočívají v odměně za zastupování advokátem ve výši 12 500 Kč za 5 úkonů právní služby [(1) převzetí a příprava právního zastoupení, (2) vyjádření k žalobě ze dne 20. 9. 2021 na č. l. 28, (3) duplika ze dne 24. 2. 2022 na č. l. 91, (4) účast na jednání konaném dne 1. 3. 2022 nepřesahující 2 hodiny, (5) účast na jednání konaném dne 3. 5. 2022 nepřesahující 2 hodiny] po 2 500 Kč podle § 9 odst. 3 písm. d) a § 7 bodu 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátního tarifu), náhradě hotových výdajů v celkové výši 1 500 Kč spočívajících v 5 režijních paušálech za jednotlivé úkony právní služby po 300 Kč dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu a DPH dle § 137 odst. 3 o. s. ř. náležející z uvedené odměny a náhrad ve výši 2 940 Kč; lhůta plnění stran náhrady nákladů řízení je dána ustanovením § 160 odst. 1 o. s. ř., místo plnění pak § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím Krajského soudu v Praze.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněná domáhat výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

Praha 3. května 2022

Mgr. Alena WATZKOVÁ, v.r.
samosoudkyně